

Nr 134.

Av herr **Bondeson** m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om indragning av statskonsulentbefattningarna för husdjursskötsel m. m.

I bilagan till 1943 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 3, har Kungl. Maj:t, i enlighet med en av lantbruksstyrelsen i skrivelse den 31 augusti 1942 gjord framställning, föreslagit riksdagen, bland annat, att de tre statskonsulentbefattningarna för husdjursskötsel borde indragas och ersättas med tjänstemän i styrelsens lantbruksbyrå. För fullgörande av statskonsulenternas i husdjursskötsel huvudsakligen till lantbruksstyrelsens förvaltning hörande arbetsuppgifter skulle från och med nästa budgetår inrättas en särskild föredragande tjänst å styrelsens lantbruksbyrå i byrådirektörs ställning. Sedan samtliga statskonsulenter avgått, skulle medel till avlöningskostnader endast behöva beräknas för byrådirektören i husdjursärenden.

Det är ett allmänt känt förhållande, att de grenar av husdjursskötseln, som beröra nötkreatur, svin, får, getter, fjäderfä, pälsdjur ävensom kaniner och andra smådjur representera jordbrukets viktigaste inkomstkälla. Detta oaktat hava sagda näringsgrenar hittills icke varit företrädda inom lantbruksstyrelsen genom på området särskilt utbildade tjänstemän. Denna brist har i vad angår nötkreatur, svin, får och getter i någon mån motverkats därav, att respektive statskonsulenter, var och en inom sitt speciella område, ägt möjlighet att under jämförelsevis fria former främja husdjursskötseln utveckling. Verksamheten har i stor utsträckning omfattat arbetsuppgifter, vilka icke blivit officiellt handlagda inom styrelsen och därför icke alltid beaktats vid bedömande av verksamhetens art och omfattning. Övriga förut omnämnda grenar av husdjursskötseln, som ävenledes representera stora ekonomiska värden, hava icke ens ägt det stöd inom statsförvaltningen, som statskonsulentinstitutionen erbjuder.

I enlighet med Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle de tre statskonsulentbefattningarna ersättas av allenast en tjänstemannabefattning i styrelsen. Sagda förslag motiveras i första hand därmed att stambokföringsarbetet, som hittills i viss utsträckning åvilat statskonsulenterna, kunde överflyttas på respektive avelsföreningar. Vidare åberopas bland annat det sakförhållandet, att upplysningsverksamheten genom hushållningssällskapen på husdjursskötseln område förstärkts genom tillkomsten av överassistenter för tillsynen av kontrollföreningsverksamheten.

På nötkreatursskötseln område har stambokföringsarbetet sedan flera år

tillbaka övertagits av respektive avelsföreningar för nötboskap. Erfarenheten har emellertid utvisat, att sagda förhållande icke i nämnvärd grad underlättat den tillsyn av avelsurvalet, som måste utövas från statens sida.

Även i fråga om får har en liknande överflyttning av stambokföringsarbetet genomförts. Detta har emellertid ännu icke medfört någon saklig ändring av stambokföringsarbetets handläggning, beroende därpå att vederbörande statskonsulent jämväl tjänstgör såsom sekreterare hos Svenska fåravelsföreningen.

I fråga om stambokföring av svin, som till viss del handhaves av vederbörande statskonsulent, föreligger för närvarande icke möjlighet att överlämna sagda arbete till Svenska svinavelsföreningen, då denna förening icke äger tillgång till härför erforderlig personal. Ett godtagande av föreliggande förslag skulle därför kunna medföra ett avbrott i verksamheten, som det synes angeläget att undvika.

Vidare må framhållas, att inrättandet av förenämnda överassistentbefattningar föranletts av ett stegrat behov av skärpt tillsyn över kontrollföreningsverksamheten, vilket förutsätter, att vederbörande statliga organ ägna denna fråga ökad uppmärksamhet. Även andra omständigheter kunna åberopas, som tala för att den livliga kontakt, som lantbruksstyrelsen tack vare statskonsulenterna hittills haft möjlighet att upprätthålla med husdjurskötselns olika grenar, snarare bör förstärkas än försvagas.

I detta sammanhang må även erinras därom, att de grenar av husdjurskötsel, varom fråga är, under senare år haft att kämpa med stora svårigheter. Den skada, som härav orsakats, har i första hand drabbat det mindre jordbruket, inom vilket husdjurskötseln i regel intager en avgjort dominerande ställning. För att kunna råda bot härför måste de statliga organen vara väl rustade med sakkunnig personal på ifrågavarande område.

Av det anförda torde framgå, att statskonsulentinstitutionens slutgiltiga avveckling som fristående institution är i behov av ytterligare utredning. I avvaktan härpå synes det lämpligt, att statskonsulentinstitutionen icke nu avvecklas och att den nuvarande innehavaren av statskonsulentbefattningen i svinskötsel — som förklarar sig villig härtill — förordnas att efter inträdd pensionsålder tillsvidare upprätthålla sagda befattning intill den 1 juli 1944. Till ytterligare belysande av dessa synpunkter komma till vederbörande utskott att överlämnas särskilda promemorior i ämnet.

Med anledning härav hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av nionde huvudtiteln, punkterna 3 och 4 måtte besluta att

dels minska såväl det under rubriken Lantbruksstyrelsen: Avlöningar äskade anslaget med kronor 41.500 som det under rubriken Lantbruksstyrelsen: Omkostnader äskade anslaget med kronor 4.900,

dels såsom särskilda punkter uppföra rubrikerna statskonsulenter, Avlöningar och därtill anvisa ett förslagsanslag av kr. 46.200 samt Statskonsulenter: Omkostnader och därtill anvisa ett förslagsanslag av kronor 5.000,

dels ock i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående formerna för husdjursskötselns företräddande inom lantbruksstyrelsen och statskonsulentverkets anknötning till densamma.

Stockholm den 23 januari.

Lennart Bondeson.

Axel Mannerskantz.

Joh. Friggeråker.

P. J. Näslund.

Bernhard Nilsson.

Verner Andersson.

C. Fr. Carlström.

Arvid De Geer.
